



ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΩΣ : 449/2013
ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
(ΤΜΗΜΑ Α΄)

Συνεδρίαση της 16ης-12-2013

ΣΥΝΘΕΣΗ :

Πρόεδρος

: Μιχαήλ Απέσσος, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Μέλη

: Ανδρέας Χαρλαύτης, Στυλιανή Χαριτάκη, Ευφροσύνη Μπερνικόλα, Γαρυφαλιά Σκιάνη, Κωνσταντίνος Κατσούλας, Δημήτριος Μακαρονίδης, Αλέξανδρος Ροϊλός, Κυριακή Παρασκευοπούλου, Ελένη Πασαμιχάλη, Χριστίνα Διβάνη, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγητής

: Ευθύμιος Τσάκας, πάρεδρος Ν.Σ.Κ.

Αριθμός Ερωτήματος.

: Υπ' αριθμ. πρωτ.: **α)** ΔΠΕΙΣ Γ 1101217 ΕΞ 2013/20-6-2013 και **β)** ΔΠΕΙΣ Γ 1190692 ΕΞ 2013/11-12-2013 έγγραφα της Διευθύνσεως Πολιτικής Εισπράξεων του Υπουργείου Οικονομικών.

Περίληψη Ερωτήματος

:α) Εάν το Δημόσιο οφείλει να προβεί σε ταμειακή βεβαίωση των κατασχεθεισών χρηματικών απαιτήσεων εις χείρας πιστωτικού ιδρύματος, ως τρίτου, εις βάρος προβληματικών επιχειρήσεων – υπαγομένων στο καθεστώς της ειδικής εκκαθαρίσεως των άρθρων 46 και 46^ο του ν.1892/1990 – για τις οποίες χρηματικές απαιτήσεις υπεβλήθησαν από το πιστωτικό ίδρυμα θετικές δηλώσεις και εν συνεχεία ανεκλήθησαν ή οφείλει

να προβεί σε άρση των κατασχέσεων αυτών και, ως εκ τούτου, σε παραίτηση από τις εκχωρηθείσες στο Δημόσιο απαιτήσεις, καθ' όσον οι κατασχεθείσες απαιτήσεις ήσαν ακατάσχετες, κατ' άρθρο 46 παρ. 4 του ν. 1892/1990.

β) Εάν ισχύει το ίδιο στην περίπτωση, κατά την οποία η κατασχεθείσα χρηματική απαίτηση αποτελεί προϊόν ρευστοποιήσεως του ενεργητικού της προβληματικής επιχειρήσεως στα πλαίσια της ανωτέρω ειδικής εκκαθαρίσεως και ο σχετικός πίνακας κατατάξεως δανειστών έχει καταστεί τελεσίδικος.

Επί του ανωτέρω ερωτήματος το Α' Τμήμα του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους γνωμοδοτεί ως εξής :

I.- ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΣ

Στο ανωτέρω ερώτημα εκτίθενται επί λέξει τα εξής :

A. 1.α. Με την υπ' αριθ. 9270/1998 απόφαση του Εφετείου Αθηνών η εταιρεία με την επωνυμία «ΑΦΟΙ ΜΙΜΙΚΟΥ – ΚΟΤΟΠΟΥΛΑ – ΧΟΙΡΙΝΑ – ΑΓΡΟΤΙΚΑ Α.Ε.» (Α.Φ.Μ. 094463971 Δ.Ο.Υ. Χαλκίδας) υπήχθη σε ειδική εκκαθάριση σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 46α του ν.1892/1990. Με την ίδια απόφαση διορίστηκε η τράπεζα με την επωνυμία «ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.» ως ειδική εκκαθαρίστρια. Στο πλαίσιο των εργασιών της ειδικής εκκαθάρισης, το 1999 μεταβιβάσθηκε το σύνολο του εκποιούμενου ενεργητικού της επιχείρησης έναντι τιμήματος το οποίο συμφωνήθηκε να καταβληθεί τμηματικά μέχρι 31/12/2013. Στις 29/9/2007 συντάχθηκε πίνακας κατάταξης αναγγεληθέντων δανειστών, ο οποίος κατέστη τελεσίδικος και εκτελεστός, κατόπιν μερικής αποδοχής σχετικής ανακοπής του Δημοσίου, με την υπ' αριθ. 3232/2010 απόφαση του Εφετείου Αθηνών. Ήδη, με την υπ' αριθ. 46/1/27.7.2012 απόφαση της Επιτροπής Πιστωτικών και Ασφαλιστικών Θεμάτων της Τράπεζας της Ελλάδος (ΦΕΚ Β 2208/27.7.2012) ανακλήθηκε η άδεια λειτουργίας της εκκαθαρίστριας ως πιστωτικό ίδρυμα και αυτή τέθηκε, κατά τα μη

μεταβιβασθέντα στην τράπεζα με την επωνυμία «ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» περιουσιακά στοιχεία, σε καθεστώς ειδικής εκκαθάρισης, σύμφωνα με τα άρθρα 8 και 68 του ν. 3601/2007. Για την αποπληρωμή του πιστωθέντος τιμήματος απομένει σήμερα υπόλοιπο σημαντικού ύψους (περίπου 13 εκατ. ευρώ), καθώς η πλειοδότηρια εταιρεία δεν ανταποκρίθηκε από το 2011 και μετά στις ληξιπρόθεσμες δόσεις για την πληρωμή των δόσεων του τιμήματος, όπως προκύπτει από τη συνημμένη υπ' αριθ. 745/19-4-2013 επιστολή του Ν. Μαράντου, ειδικού εκκαθαριστή της «ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.», κατά την οποία για την εξόφληση του οφειλόμενου πιστωθέντος τιμήματος επρόκειτο να χορηγηθεί στην πλειοδότηρια εταιρεία επενδυτικό δάνειο με την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου, το οποίο ματαιώθηκε.

β. Με την υπ' αριθ. 3154/2007 απόφαση του Εφετείου Αθηνών η εταιρεία με την επωνυμία «Ανώνυμη Βιομηχανική και Ναυτιλιακή Εταιρεία Ο. ΔΑΡΙΓΚ ΚΑΙ ΣΙΑ» και το διακριτικό τίτλο «Α.Β.Ν.Ε. Ο. ΔΑΡΙΓΚ ΚΑΙ ΣΙΑ» (Α.Φ.Μ. 094003211 Δ.Ο.Υ. Μεγάλων Επιχειρήσεων) υπήχθη σε ειδική εκκαθάριση σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 46 του ν. 1892/1990. Με την ίδια απόφαση διορίστηκε η τράπεζα με την επωνυμία «ΕΤΒΑ FINANCE ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΧΡΗΜΑΤΟ-ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ» ως ειδική εκκαθαρίστρια. Πριν από τη θέση της σε ειδική εκκαθάριση, κατά τα ανωτέρω, η εταιρεία είχε κηρυχθεί σε πτώχευση με την υπ' αριθ. 119/2005 απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών. Ακολούθως, με την υπ' αριθ. 3859/2009 απόφαση του Εφετείου Αθηνών διορίστηκε νέα ειδική εκκαθαρίστρια η ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε. σε αντικατάσταση της ΕΤΒΑ FINANCE Α.Ε., η οποία είχε στο μεταξύ λυθεί συνεπεία της συγχώνευσης με απορρόφηση αυτής από την ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε. κατ' άρθρα 68 παρ. 2 και 78 ν. 2190/1920 (ΦΕΚ 14193/30-12-2008 Τ.Α.Ε. & Ε.Π.Ε.). Στο πλαίσιο των εργασιών της ειδικής εκκαθάρισης, εκποιήθηκε μέρος του ενεργητικού της επιχείρησης και συντάχθηκε ο από 20/4/2012 πίνακας κατάταξης αναγγελθέντων δανειστών ύψους 4.069.518,14 €, ο οποίος δεν έχει τελεσιδικήσει λόγω ασκήσεως ανακοπής κατ' αυτού από το Ελληνικό Δημόσιο επί της οποίας αναμένεται η έκδοση απόφασης (βλ. το υπ' αριθ. 34878/20-7-2012 έγγραφο της Δ.Ο.Υ. Μεγάλων Επιχειρήσεων και τα συνημμένα αυτού).

γ. Με την υπ' αριθ. 226/2005 απόφαση του Εφετείου Θράκης η εταιρεία με την επωνυμία «ΞΙΦΙΑΣ ΙΧΘΥΗΡΑ ΚΑΒΑΛΑΣ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» (Α.Φ.Μ. 094129618 Δ.Ο.Υ. Α'-Β' Καβάλας (Α',Β' Καβάλας, Ελευθερούπολης, Χρυσούπολης) υπήχθη σε ειδική εκκαθάριση σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 46 του ν. 1892/1990. Με την ίδια απόφαση διορίστηκε η ως άνω ΕΤΒΑ FINANCE Α.Ε. ως ειδική εκκαθαρίστρια. Μετά τη λύση της εκκαθαρίστριας εταιρείας συνεπεία της συγχώνευσης με απορρόφηση αυτής από την ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε., κατά τα ανωτέρω, δεν υφίσταται πλέον εκκαθαριστής στην εν λόγω ειδική εκκαθάριση, καθώς η ιδιότητα αυτή δεν εμπίπτει στις έννομες σχέσεις της απορροφηθείσας εταιρείας στις οποίες υπεισήλθε η απορροφήσασα ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε. λόγω της συγχώνευσης (βλ. το συνημμένο από 21/12/2012 έγγραφο της ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε. με παραπομπή σε σχετική νομολογία) και δεν έχει λάβει χώρα διορισμός νέου εκκαθαριστή.

2. α. Με το υπ' αριθ. πρωτ. 35500/19-10-2012 και αριθ. ειδ. βιβλ. 34/2012 κατασχετήριο έγγραφο, που επιδόθηκε στην ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε. στις 28/11/2012, η Δ.Ο.Υ. Χαλκίδας επέβαλε εις χείρας της εν λόγω τράπεζας αναγκαστική κατάσχεση σε βάρος -μεταξύ άλλων οφειλετών της- και της οφειλέτριας εταιρείας «ΑΦΟΙ ΜΙΜΙΚΟΥ - ΚΟΤΟΠΟΥΛΑ - ΧΟΙΡΙΝΑ - ΑΓΡΟΤΙΚΑ Α.Ε.» μέχρι του ποσού των 23.732.736,62 € για ισόποσες οφειλές της καθ' ης που έχουν βεβαιωθεί στη Δ.Ο.Υ. πλέον προσαυξήσεων εκπρόθεσμης καταβολής. Στις 6/12/2012 η ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε. προέβη ενώπιον του Ειρηνοδικείου Αθηνών σε (θετική) δήλωση τρίτου κατ' άρθρο 32 Κ.Ε.Δ.Ε. (υπ' αριθ. 63014/6-12-2012), με την οποία ανέφερε ότι η καθ' ης τηρεί λογαριασμό όψεως με υπόλοιπο 18.408,84 € και λογαριασμό προθεσμιακής κατάθεσης ποσού 4.710.727,52 € με ημερομηνία λήξης 14/1/2013 και δεσμεύτηκε για την απόδοση των ποσών αυτών στη Δ.Ο.Υ. Ακολούθως, στις 28/12/2012 η τράπεζα προέβη ενώπιον του Ειρηνοδικείου Αθηνών σε νέα δήλωση ως τρίτη (υπ' αριθ. 69642/28-12-2012), με την οποία δήλωσε ότι η καθ' ης οφειλέτρια εταιρεία έχει τεθεί σε ειδική εκκαθάριση του άρθρου 46α του ν. 1892/1990 και, συνεπεία τούτου, κατ' εφαρμογή του άρθρου 46 παρ. 4 του ίδιου ως άνω νόμου, «...οι λογαριασμοί που τηρούνται στο όνομα της υπό ειδική εκκαθάριση

εταιρείας εξυπηρετούν ανάγκες της εκκαθάρισης και τα ως άνω υπόλοιπα είναι ακατάσχετα και ως εκ τούτου δεν δεσμεύονται»....

β. Με το ίδιο ως άνω κατασχετήριο έγγραφο (υπ' αριθ. πρωτ. 35500/19-10-2012 και αριθ. ειδ. βιβλ. 34/2012), που επιδόθηκε στην ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε. στις 28/11/2012, η Δ.Ο.Υ. Χαλκίδας επέβαλε εις χείρας της εν λόγω τράπεζας (που – σημειωτέον- έχει και την ιδιότητα του εκκαθαριστή στην εν λόγω ειδική εκκαθάριση) αναγκαστική κατάσχεση σε βάρος της οφειλέτριας εταιρείας «Α.Β.Ν.Ε. Ο. ΔΑΡΙΓΚ ΚΑΙ ΣΙΑ» μέχρι του ποσού των 1.003.278,04 € για ισόποσες οφειλές της καθ' ης που έχουν βεβαιωθεί στη Δ.Ο.Υ. πλέον προσαυξήσεων εκπρόθεσμης καταβολής. Στις 6/12/2012 η ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε. προέβη ενώπιον του Ειρηνοδικείου Αθηνών στην ίδια ως άνω (θετική) δήλωση τρίτου κατ' άρθρο 32 Κ.Ε.Δ.Ε. (υπ' αριθ. 63014/6-12-2012), με την οποία ανέφερε ότι η καθ' ης τηρεί λογαριασμό όψεως με υπόλοιπα 8.439,72 € και 12,64 € και δεσμεύτηκε για την απόδοση αυτών, ενώ δεν δήλωσε υπόλοιπο λογαριασμού προθεσμιακής κατάθεσης παρά την ύπαρξη τέτοιου, με υπόλοιπο περίπου 4 εκ €, το οποίο προέρχεται, όπως μας ενημέρωσε μεταγενέστερα η εκκαθαρίστρια τράπεζα / τρίτη, από ρευστοποίηση μέρους του ενεργητικού της επιχείρησης (βλ. ανωτέρω υπ' αριθ. 1 β). Ακολουθώντας, στις 17/12/2012, η Τράπεζα προέβη ενώπιον του Ειρηνοδικείου Αθηνών στην υπ' αριθ. 66084/17-12-2012 νέα δήλωση «(σε συμπλήρωση και διόρθωση της υπ' αριθ. υπ' αριθ. 63014/6-12-2012)», το περιεχόμενο της οποίας συμπίπτει με εκείνο της προαναφερθείσας (υπό στοιχεία 2 α) από 28/12/2012 δεύτερης δήλωσης της τράπεζας αναφορικά με την κατάσχεση σε βάρος της «ΑΦΟΙ ΜΙΜΙΚΟΥ – ΚΟΤΟΠΟΥΛΑ – ΧΟΙΡΙΝΑ – ΑΓΡΟΤΙΚΑ Α.Ε.»....

γ. Με το υπ' αριθ. πρωτ. 18915/22-10-2012 και αριθ. ειδ. βιβλ. 346/2012 κατασχετήριο έγγραφο, που επιδόθηκε στην ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε. στις 5/11/2012, η Δ.Ο.Υ. Χρυσούπολης επέβαλε εις χείρας της εν λόγω τράπεζας αναγκαστική κατάσχεση σε βάρος –μεταξύ άλλων οφειλετών της- και της οφειλέτριας εταιρείας «ΞΙΦΙΑΣ ΙΧΘΥΗΡΑ ΚΑΒΑΛΑΣ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» μέχρι του ποσού των 3.702.961,38 € για ισόποσες οφειλές της καθ' ης που έχουν βεβαιωθεί στη Δ.Ο.Υ. πλέον προσαυξήσεων εκπρόθεσμης καταβολής. Στις 13/11/2012 η τράπεζα προέβη ενώπιον του Ειρηνοδικείου Αθηνών σε (θετική)

δήλωση τρίτου κατ' άρθρο 32 Κ.Ε.Δ.Ε. (υπ' αριθ. 55703/13-11-2012), με την οποία ανέφερε ότι η καθ' ης τηρεί λογαριασμό όψεως με υπόλοιπο 2.191,83 € και λογαριασμό προθεσμιακής κατάθεσης ποσού 215.000 € με ημερομηνία λήξης 19/12/2012 και δεσμεύτηκε για την απόδοση των ποσών αυτών στη Δ.Ο.Υ. Ακολούθως, και στην περίπτωση αυτή, η τράπεζα προέβη ενώπιον του Ειρηνοδικείου Αθηνών σε νέα «συμπληρωματική-διορθωτική της με αριθμό 55703/13-11-2012» δήλωση ως τρίτη (υπ' αριθ. 66481/18-12-2012), το περιεχόμενο της οποίας συμπίπτει επίσης με εκείνο της προαναφερθείσας (υπό στοιχεία 2α) από 28/12/2012 δεύτερης δήλωσης της τράπεζας αναφορικά με την κατάσχεση σε βάρος της «ΑΦΟΙ ΜΙΜΙΚΟΥ – ΚΟΤΟΠΟΥΛΑ – ΧΟΙΡΙΝΑ – ΑΓΡΟΤΙΚΑ Α.Ε.».

1.- Λαμβάνοντας υπ' όψιν :

α) ότι σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 46 του ν. 1892/1990, η οποία έχει εφαρμογή και στην ειδική εκκαθάριση του άρθρου 46α του ίδιου ως άνω νόμου (βάσει της παρ. 1 αυτού): *«Από την επόμενη ημέρα της υποβολής της αίτησης στο εφετείο για τη θέση της επιχείρησης υπό εκκαθάριση απαγορεύεται η αναγκαστική εκτέλεση, η λήψη παντός ασφαλιστικού μέτρου και η κήρυξη της πτώχευσης»* και ότι, όπως γίνεται δεκτό στη νομολογία και τη θεωρία, σε περίπτωση παράβασης της απαγορευτικής αυτής διάταξης επέρχεται δικονομική ακυρότητα των πράξεων εκτέλεσης που θα ακολουθήσουν, ανεξάρτητα από πρόταξη και απόδειξη βλάβης, που μπορεί να προβληθεί μέσω ανακοπής του άρθρου ΚΠολΔ 933 και ν' απαγγελθεί με την εκδιδόμενη γι' αυτήν απόφαση,

β) ότι, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 30 του Κ.Ε.Δ.Ε., με την κοινοποίηση των κατασχετηρίων επήλθε αναγκαστική εκχώρηση των κατασχεθεισών απαιτήσεων στο Δημόσιο, στην οποία δεν άσκησαν επίδραση οι «συμπληρωματικές» αρνητικές δηλώσεις της τράπεζας/τρίτης λόγω του εκπροθέσμου αυτών,

γ) ότι, σε περίπτωση ταμειακής βεβαίωσης και είσπραξης των κατασχεθεισών απαιτήσεων, ενδέχεται να προκύψει βλάβη του Δημοσίου, αν ασκηθεί ανακοπή κατά της ταμειακής βεβαίωσης και αυτή ευδοκιμήσει δικαστικά, καθώς, αφενός μεν το Δημόσιο θα υποχρεωθεί τότε σε έντοκη απόδοση των κατασχεμένων και, ενδεχομένως, να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα, αφετέρου δε ενδέχεται να

στερηθεί, κατά το μεσοδιάστημα της εκκρεμοδικίας, της δυνατότητας αναγκαστικής είσπραξης των απαιτήσεων του με άλλους τρόπους (π.χ. με μέτρα κατά συνυπόχρεων προσώπων), κατά το μέρος που αυτές θα εμφανίζονται ότι έχουν αποσβεστεί με τις κατασχέσεις εις χείρας τρίτου,

δ) ότι, από τα προαναφερθέντα στοιχεία του φακέλου προκύπτει ότι οι εν λόγω διαδικασίες ειδικής εκκαθάρισης είναι εκκρεμείς μέχρι σήμερα και ότι η ολοκλήρωση των εργασιών τους είναι επισφαλής,

ε) ότι για την ενεργοποίηση της ευθύνης των διοικούντων για χρέη των υπό ειδική εκκαθάριση εταιρειών κατ' άρθρο 115 παρ. 1 του Κ.Φ.Ε. (ν. 2238/1994, όπως ισχύει) απαιτείται λύση των εταιρειών αυτών κατά το εταιρικό δίκαιο (πρβλ. Γνωμ ΝΣΚ 538/2006 Β' Τμήμα) και, τέλος,

στ) ότι σύμφωνα με τη διάταξη της παρ. 4 του ΚΠολΔ 965, που έχει εφαρμογή και στις ειδικές εκκαθαρίσεις του άρθρου 46 ν. 1892/1990 (ελλείπει ειδικής διάταξης, όπως εκείνης της παρ. 8 του άρθρου 46α του ίδιου νόμου, κατά την οποία «...Ο εκκαθαριστής υποχρεούται να καταθέσει αμελλητί εντόκως το εισπραττόμενο πλειστηρίασμα σε τράπεζα που λειτουργεί νόμιμα στην Ελλάδα»), ο εκκαθαριστής έχει υποχρέωση αμελλητί δημόσιας κατάθεσης του πλειστηριάσματος (δηλαδή κατάθεσης στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων),

ερωτάται :

i. Υποχρεούται το Δημόσιο να προβεί σε ταμειακή βεβαίωση των ποσών τα οποία κατέσχεσε εις χείρας της τράπεζας ως τρίτης για την ικανοποίηση απαιτήσεων του σε βάρος των υπό ειδική εκκαθάριση οφειλετών του και για τα οποία υπεβλήθησαν από την τράπεζα θετικές δηλώσεις εντός της νόμιμης προθεσμίας του άρθρου 32 του Κ.Ε.Δ.Ε. ή πρέπει να προβεί σε άρση των κατασχέσεων αυτών και, επομένως, παραίτηση από τις εκχωρημένες σε αυτή απαιτήσεις, σε συμμόρφωση προς την απαγορευτική διάταξη της παρ. 4 του άρθρου 46 του ν. 1892/1990;

ii. Διαφοροποιείται η απάντηση στο ανωτέρω ερώτημα σε περίπτωση που η κατασχεθείσα χρηματική απαίτηση αποτελεί προϊόν ρευστοποίησης του ενεργητικού της επιχείρησης στα πλαίσια της ειδικής εκκαθάρισης και ο σχετικός πίνακας κατάταξης έχει καταστεί τελεσίδικος;

iii. Μπορεί να επιδιωχθεί δικαστικά από το Δημόσιο η λύση των υπό ειδική εκκαθάριση εταιρειών-οφειλετών του, σε περίπτωση που αυτή δεν έχει ήδη επέλθει (όπως στην περίπτωση της πτωχεύσασας «Α.Β.Ν.Ε. Ο. ΔΑΡΙΓΚ ΚΑΙ ΣΙΑ»), πριν από το πέρας της ειδικής εκκαθάρισης, προκειμένου να ενεργοποιηθεί το συντομότερο δυνατό η ευθύνη των διοικούντων αυτές κατ' άρθρο 115 παρ. 1 ΚΦΕ; Αν ναι, υπό ποιες προϋποθέσεις;

iv. Προκύπτει ζήτημα ευθύνης της εκκαθαρίστριας τράπεζας λόγω παράτασης των εργασιών της ειδικής εκκαθάρισης πέραν των χρονικών ορίων που προβλέπονται στο νόμο (άρθρο 10 παρ. 1 ν. 1386/1983 σε συνδυασμό με την παρ. 6 του άρθρου 49 του ν. 2190/1920, η οποία γίνεται δεκτό ότι εφαρμόζεται αναλογικά και στα πλαίσια της ειδικής εκκαθάρισης);

v. Στην περίπτωση της ειδικής εκκαθάρισης της οφειλέτριας εταιρείας «ΑΦΟΙ ΜΙΜΙΚΟΥ – ΚΟΤΟΠΟΥΛΑ – ΧΟΙΡΙΝΑ – ΑΓΡΟΤΙΚΑ Α.Ε.», σε ποιες δικαστικές ή άλλες νόμιμες ενέργειες δικαιούται να προβεί το Δημόσιο ως θιγόμενος πιστωτής, προκειμένου να επιδιώξει την καταβολή του οφειλόμενου υπολοίπου τιμήματος από την πλειοδότη εταιρεία; Συντρέχουν στην προκειμένη περίπτωση οι προϋποθέσεις για ανάκληση της υπ' αριθ. 9270/1998 απόφαση του Εφετείου Αθηνών, με την οποία η οφειλέτρια εταιρεία υπήχθη στην ειδική εκκαθάριση κατ' άρθρο 46α του ν. 1892/1990;

vi. Προκύπτει ζήτημα ευθύνης της εκκαθαρίστριας τράπεζας, αναφορικά με τις ειδικές εκκαθαρίσεις κατ' άρθρο 46 ν. 1892/1990, σε περίπτωση κατάθεσης του προϊόντος της εκκαθάρισης σε λογαριασμό που τηρείται σε αυτή, κατά παράβαση της διάταξης της παρ. 4 του ΚΠολΔ 965 που προβλέπει υποχρέωση αμελλητί δημόσιας κατάθεσης του πλειστηριάσματος (δηλαδή κατάθεσης στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων);

B. Επί του ανωτέρω ερωτήματος εδόθη απάντηση – δια του υπ' αριθμ. πρωτ. 8374/11-11-2013 πληροφοριακού εγγράφου του Γραφείου Νομικού Συμβούλου του Υπουργείου Οικονομικών – πλην όμως η ερωτώσα Υπηρεσία δια του ανωτέρω υπ' αριθμ. πρωτ. ΔΠΕΙΣ Γ 1190692 ΕΞ 2013/11-12-2013 εγγράφου της εζήτησε να εκδοθεί γνωμοδότηση επί του πρώτου και δευτέρου υποερωτήματος, λόγω

αντιθέσεως της απαντήσεως με την υπ' αριθμ. 333/2013 γνωμοδότηση του Α' Τμήματος Ν.Σ.Κ.

ΙΙ.- ΚΡΙΣΙΜΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

α) Στο άρθρο 46^ο παρ. 1,2, και 12 του ν. 1892/1990 ορίζονται τα εξής:

1. Μετά από αίτηση πιστωτών, που εκπροσωπούν το 51% τουλάχιστον του συνόλου των κατά της επιχείρησης της παραγράφου 1 του προηγούμενου άρθρου απαιτήσεων, όπως οι απαιτήσεις αυτές εμφανίζονται νομίμως στο τελευταίο, πριν από την αίτηση, νόμιμα καταχωρημένο υπόλοιπο πιστωτών στο γενικό καθολικό και εν ελλείψει αυτού ή εν περιπτώσει μη νομίμου τηρήσεως του, όπως αποδεικνύονται με κάθε νόμιμο τρόπο, το εφετείο, με την απόφαση του της παραγράφου 1 του προηγούμενου άρθρου, ή με μεταγενέστερη απόφαση του διατάσσει την κατά το παρόν άρθρο ειδική εκκαθάριση. Στην περίπτωση αυτήν, εκκαθαριστής διορίζεται υποχρεωτικώς τράπεζα, που λειτουργεί νόμιμα στην Ελλάδα ή θυγατρική επιχείρηση τέτοιας τράπεζας και την οποία τράπεζα ή επιχείρηση υποχρεούνται να υποδείξουν οι αιτούντες πιστωτές, συνυποβάλλοντες στο εφετείο δήλωση αυτής, ότι αποδέχεται την υπόδειξη της ως εκκαθαριστή. Η ειδική εκκαθάριση του παρόντος άρθρου δύναται να διαταχθεί και για επιχειρήσεις, οι οποίες τελούν ήδη υπό εκκαθάριση, εφόσον δεν έχει διενεργηθεί ακόμα πλειστηριασμός βασικών και σχετιζομένων με την παραγωγική διαδικασία περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης.

2. Μετά τη δημοσίευση της απόφασης του εφετείου, ο εκκαθαριστής υποχρεούται να προβεί στη λεπτομερή καταγραφή και την εν συνεχεία πώληση, με δημόσιο πλειοδοτικό διαγωνισμό, όλου του ενεργητικού της επιχείρησης ως συνόλου, είτε η επιχείρηση ευρίσκεται εν λειτουργία είτε όχι. Πλην των περιπτώσεων του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού, ως ενεργητικό νοείται το σύνολο των αναγραφόμενων στον τελευταίο εγκεκριμένο από τη Γ.Σ. ισολογισμό της εταιρείας στοιχείων του ενεργητικού και των τυχόν άλλων μη αναγραφόμενων στον ισολογισμό στοιχείων και δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένων των πάσης φύσεως απαιτήσεων, σημάτων, διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και εμπορικής επωνυμίας...

12. Επί της εκκαθάρισεως του παρόντος άρθρου ισχύουν κατά τα λοιπά αναλόγως οι διατάξεις του άρθρου 9 παρ. 3 και 4 και του άρθρου 10 του ν. 1386/1983, συντεμνομένων των προθεσμιών του άρθρου αυτού στο ήμισυ αυτών.

β) Στο άρθρο 9 παρ. 3 εδαφ. α' του ν. 1386/1983 ορίζονται τα εξής:

3. Με τη δημοσίευση της απόφασης του Εφετείου, που ορίζεται ο εκκαθαριστής, παύει αυτόματα η εξουσία των οργάνων διοίκησης της εταιρείας ή η τυχόν προσωρινή διοίκηση του Ο.Α.Ε. αναστέλλεται η περαιτέρω πτωχευτική διαδικασία, απαγορεύεται η αναγκαστική εκτέλεση και η λήψη προσωρινών, συντηρητικών ή προφυλακτικών μέτρων και αναστέλλονται οι τυχόν εκκρεμείς σχετικές διαδικασίες. Η διοίκηση, διαχείριση και εκπροσώπηση της επιχείρησης ανήκει στον εκκαθαριστή.

γ) Στο άρθρο 46 παρ. 4 του ιδίου ν. 1892/1990 ορίζονται τα εξής :

«Από την επόμενη ημέρα της υποβολής της αίτησης στο Εφετείο για τη θέση της επιχείρησης υπό εκκαθάριση απαγορεύεται η αναγκαστική εκτέλεση, η λήψη παντός ασφαλιστικού μέτρου και η κήρυξη της πτώχευσης».

δ) Στο άρθρο 2 παρ. 3 του ν. 2302/1995 ορίζονται τα εξής :

«Η αληθής έννοια της διάταξης της παρ. 4 του άρθρου 46 του ν. 1892/1990, όπως η παράγραφος αυτή αντικαταστάθηκε με το άρθρο 14 του ν. 2000/1991, είναι ότι η προβλεπόμενη από την εν λόγω διάταξη απαγόρευση αφορά όλα τα χρέη της υπό ειδική εκκαθάριση επιχείρησης, τόσο εκείνα που δημιουργήθηκαν πριν όσο και εκείνα που δημιουργούνται μετά την έκδοση της απόφασης του Εφετείου».

ε) Τέλος στα άρθρα 2, 30 και 32 του ΚΕΔΕ ορίζονται – μεταξύ των άλλων – τα εξής :

Άρθρο 2 παρ.2

2. Νόμιμος τίτλος είναι : α) Η κατά τους κειμένους νόμους βεβαίωσις και ο υπό των αρμοδίων Διοικητικών ή ετέρων αρμοδίων κατά νόμον Αρχών προσδιορισμός του εισπρακτέου ποσού, του είδους του εσόδου και της αιτίας δι' ήν οφείλεται. β) Η εξ εγγράφων δημοσίων ή ιδιωτικών αποδεικνυομένη οφειλή,. γ) Η εξ εγγράφων δημοσίων ή ιδιωτικών πιθανολογούμενη κατά την έννοιαν του άρθρου 347 Κώδικος Πολιτικής Δικονομίας ως προς την ύπαρξιν και το ποσόν αυτής οφειλή.

Άρθρο 30

1. Η κατάσχεσις εις χείρας τρίτων των εις χείρας αυτών ευρισκομένων χρημάτων, καρπών και άλλων κινητών πραγμάτων του οφειλέτου του Δημοσίου ή των οφειλομένων εν γένει προς αυτό, ενεργείται υπό του Διευθυντού του Δημοσίου Ταμείου διά κατασχετηρίου εγγράφου μη κοινοποιουμένου εις τον οφειλέτην, περιέχοντος δε : α) το όνομα, επώνυμον, όνομα πατρός του οφειλέτου, β) το ονοματεπώνυμον του τρίτου εις χείρας του οποίου επιβάλλεται η κατάσχεσις, γ) πίνακα χρεών του οφειλέτου και δ) χρονολογίαν και υπογραφή του Διευθυντού του Δημοσίου Ταμείου.

2. Δια του κατασχετηρίου εγγράφου προσκαλείται ο τρίτος όπως, τα μεν υπ' αυτού εις τον οφειλέτην του Δημοσίου οφειλόμενα χρήματα, καταθέση εντός οκτώ ημερών εις το Δημόσιον Ταμείον, τα δε παρ' αυτώ ευρισκόμενα κινητά πράγματα παραδώση εις τον εν τω κατασχετηρίω οριζόμενον συμβολαιογράφον ή φύλακα, εφαρμοζομένων περαιτέρω των εν άρθροις 14 -19 και επόμενα του παρόντος Ν. Διατάγματος οριζόμενα

3. Από της ημέρας κοινοποιήσεως του κατασχετηρίου εις τον τρίτον δεν δύναται ούτος να αποδώση προς τον οφειλέτην του Δημοσίου τα κατασχεθέντα χρήματα ή πράγματα ουδέ δύναται να συμφηφίση προς ανταπαιτήσεις του μεταγενέστερος της κατασχέσεως, της κατασχέσεως επιφερούσης τα αποτελέσματα αυτοδικαίως χωρούσης αναγκαστικά εκχωρήσεως

Άρθρο 32

1. Εάν ο τρίτος ουδέν οφείλει ή δεν οφείλει όλα τα αναφερόμενα εις το κατασχετήριον έγγραφον του Δημοσίου Ταμείου χρήματα ως και άλλα πράγματα ή δεν υποχρεούται εις την άμεσον απόδοσιν αυτών, ένεκα των υφισταμένων μεταξύ αυτού και του οφειλέτου συμφωνιών ή εξ άλλου νομίμου λόγου, ο τρίτος οφείλει να δηλώση τούτο εντός οκτώ ημερών από της επιδόσεως του κατασχετηρίου. Η προθεσμία δεν παρεκτείνεται λόγω αποστάσεως.

Η δήλωσις γίνεται εγγράφως δι' αναφοράς επιδιδόμενης δια του δικαστικού κλητήρος εις τον εκδόντα το κατασχετήριον έγγραφον Διευθυντήν του Δημοσίου Ταμείου ή προφορικώς ενώπιον του Ειρηνοδίκου της κατοικίας του ή διαμονής του,

όστις συντάσσει έκθεσιν εφ' απλού χάρτου ην αποστέλλει εις τον Διευθυντήν του Δημοσίου Ταμείου εντός 24 ωρών ...».

III.- ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ

α) Κατά την πλειοψηφήσασα γνώμη του Α' τμήματος του Ν.Σ.Κ., απαρτισθείσα από τις ψήφους του Προέδρου του Τμήματος Μιχαήλ Απέσσου, Αντιπροέδρου Ν.Σ.Κ. και των Νομικών Συμβούλων Ανδρέα Χαρλαύτη, Στυλιανής Χαριτάκη, Ευφροσύνης Μπερνικόλα, Γαρυφαλιάς Σκιάνη και Ελένης Πασαμιχάλη (ψήφοι 6):

Η διαδικασία της ειδικής εκκαθάρισεως των άρθρων 46 και 46α του Ν 1892/1990 συνιστά μία μορφή συλλογικής αναγκαστικής εκτελέσεως ειδικού σκοπού, η οποία, ενταγμένη στο πλαίσιο εξυγιάνσεως προβληματικών επιχειρήσεων, στοχεύει στη διατήρηση αυτούσιας της παραγωγικής μονάδας της υπό εκκαθάριση εταιρίας και ρευστοποίηση της ως συνόλου, ώστε αφενός μεν ως επιχείρηση να διατηρηθεί στον παραγωγικό ιστό της χώρας, **αφετέρου δε από το προϊόν της ρευστοποιήσεως να ικανοποιηθούν οι απαιτήσεις των πιστωτών, οι οποίοι αντιμετωπίζονται συνολικά, με την παροχή σ' αυτούς κατά τη διαδικασία διανομής του προϊόντος της εκκαθάρισεως, των ίδιων προνομίων ως προς την ικανοποίηση των απαιτήσεών τους, που τους παρέχονται στην κοινή αναγκαστική εκτέλεση (βλ. Α.Π. 704/2009, Ελλ.Δνη 2011, 778).**

Από το συνδυασμό δε των ανωτέρω διατάξεων, με τις οποίες γίνεται ειδική νομοθετική ρύθμιση για την εκκαθάριση των αναφερομένων ως προβληματικών επιχειρήσεων, προκύπτει ότι με τη δημοσίευση της αποφάσεως του Εφετείου, με την οποία μια επιχείρηση τίθεται υπό την ειδική εκκαθάριση του άρθρου 46^α του ν. 1892/1990 και διορίζεται ο εκκαθαριστής, παύει αυτομάτως η εξουσία των οργάνων διοικήσεως της επιχείρησεως, με περιέλευση της διοικήσεως, διαχειρίσεως και εκπροσωπήσεώς της έκτοτε στον εκκαθαριστή. Ότι με την απώλεια της εξουσίας αυτής από τα μέχρι τότε όργανα διοικήσεως της επιχείρησεως επέρχεται αναγκαίως και απώλεια της εξουσίας διαθέσεως, η οποία από τη δημοσίευση της αποφάσεως ανήκει στον εκκαθαριστή και ότι **στην απαγόρευση της αναγκαστικής εκτελέσεως των περιουσιακών στοιχείων των προβληματικών**

επιχειρήσεων εμπίπτουν όλα τα μέσα αναγκαστικής εκτελέσεως, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται και η αναγκαστική κατάσχεση εις χείρας τρίτου (βλ. ΕφαΘ 5528/2006, ΔΕΕ 2007, 325).

Περαιτέρω η ικανότητα του οφειλέτη για τη διάθεση του αντικειμένου ή του κατασχεθέντος δικαιώματος, δεν αποτελεί διαδικαστική ή τυπική, αλλά ουσιαστική προϋπόθεση της κατασχέσεως (Μπρίνιας, ο.π. παρ. 267 ΙΙ σελ. 716) και επομένως η έλλειψή της, λόγω π.χ. απαγορεύσεως διαθέσεως από το νόμο, επιφέρει αυτοδικαίως ακυρότητα αυτής (άρθρο 175 Α.Κ.), διότι προς τη δικαιοπρακτική διάθεση εξομοιώνεται και εκείνη, η οποία πραγματοποιείται από τους δανειστές με αναγκαστική κατάσχεση (βλ. ΑΠ 1647/2001, Σ.Τ.Ε. 1370/2002, Εφ Θεσ. 74/1990 με εκεί παραπ. σε Μπαλή Γεν. Αρχαί παρ. 61, Α.Π. 797/2000, Α.Π.290/1988, Α.Π. 345/1954 ΕΕΝ 21.615). Η απαγόρευση της διαθέσεως δεν είναι αναγκαίο να διατυπώνεται ρητά στο νόμο, αλλά αρκεί να συνάγεται οπωσδήποτε αυτό το οποίο ήθελε ο νομοθέτης (Σ.Τ.Ε. 1370/2002).

Εξάλλου το άρθρο 150 Κ.Πολ.Δ. δεν αφορά κάθε περίπτωση δικονομικής ακυρότητας, αλλά μόνον εκείνη που προκαλείται από την παράβαση διατάξεως, ρυθμιζούσης τη διαδικασία και ίδια τον τύπο διαδικαστικής πράξεως. Γι αυτό δεν εφαρμόζεται (και άρα η δικονομική ακυρότητα είναι αυτοδίκαιη, χωρίς να χρειάζεται η προηγούμενη δικαστική απαγγελία της), όταν παραβιάστηκαν διατάξεις του δικονομικού δικαίου που δεν ρυθμίζουν τη διαδικασία και ίδια τον τύπο διαδικαστικής πράξεως αλλά τις ουσιαστικές προϋποθέσεις της. (βλ. σχετ. ΕφΘεσ 74/1990 με εκεί παραπ. σε Μπέη, Δ. 7.756 και Δ. 10.136 επ.)

Οι ως άνω διαδικαστικές πράξεις της εκτελέσεως που επέσπευσε το Δημόσιο εις βάρος των οφειλετριών εταιρειών : α) «ΑΦΟΙ ΜΙΜΙΚΟΥ – ΚΟΤΟΠΟΥΛΑ – ΧΟΙΡΙΝΑ – ΑΓΡΟΤΙΚΑ Α.Ε.», β) «Α.Β.Ν.Ε Ο ΔΑΡΙΓΚ ΚΑΙ ΣΙΑ» και γ) «ΞΙΦΙΑΣ ΙΧΘΥΗΡΑ ΚΑΒΑΛΑΣ Α.Ε.», οι οποίες συνεπάγονται την ανεπίτρεπτη «εκχώρηση» των κατασχεθεισών απαιτήσεων στο Δημόσιο, μολονότι παραμένουν έγκυρες και απρόσβλητες, ως διαδικαστικές πράξεις της εκτελέσεως, είναι, ανίσχυρες και ανενεργείς, ως δικαιοπραξίες διαθέσεως του ουσιαστικού δικαίου (βλ. σχετ. Ολομ. Α.Π. 1688/1983 ΝοΒ 1984, 1535, ΕφΘεσ. 74/1990 ΕλλΔνη 31.1305. σελ.243, Α.Π.1647/2001 ΕλλΔνη 43.1044, ΜΠΤρικήλων 229/2003 ΑρχΝομ 2004, 243), αφού

οι καθ' όν οι πράξεις εκτελέσεως προβληματικές επιχειρήσεις τελούν υπό καθεστώς ειδικής εκκαθάρισεως, απαγορευμένης κάθε πράξεως αναγκαστικής εκτελέσεως εις βάρος τους. Για να ικανοποιήσει πλέον το Ελληνικό Δημόσιο τις απαιτήσεις του πρέπει ν' ακολουθήσει τη διαδικασία αναγγελίας και κατατάξεως σε πίνακα πιστωτών, όπως προβλέπει ο νόμος, ανάλογα με την ύπαρξη ή όχι προνομίου και την επάρκεια του διανεμητέου ποσού, το οποίο εκτός των άλλων αποτελεί πλειστηρίασμα του άρθρου 1004 ΚΠολΔ, όπως ρητά ορίζει το άρθρο 46α παρ. 8 του ν. 1892/1990 και δεν μπορεί να κατασχεθεί από τους δανειστές των καθ' όν η εκτέλεση (βλ. σχετ. ΕφΑθ 5528/2006 ΔΕΕ 2007, 325 με εκεί παραπ. σε Ι. Μπρίνια, Αναγκαστική Εκτέλεση, Τόμος Γ', άρθρο 982 ΚΠολΔ παρ. 446, 6 σελ. 1290).

Κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω: **1)** το Δημόσιο οφείλει να προβεί σε άρση των επιβληθεισών κατασχέσεων εις χείρας της τραπεζικής εταιρείας υπό την επωνυμία «ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε.», ως τρίτης, εις βάρος των οφειλετριών εταιρειών : α) «ΑΦΟΙ ΜΙΜΙΚΟΥ – ΚΟΤΟΠΟΥΛΑ – ΧΟΙΡΙΝΑ – ΑΓΡΟΤΙΚΑ Α.Ε.», β) «Α.Β.Ν.Ε Ο ΔΑΡΙΓΚ ΚΑΙ ΣΙΑ» και γ) «ΞΙΦΙΑΣ ΙΧΘΥΗΡΑ ΚΑΒΑΛΑΣ Α.Ε.» και **2)** Για την ταυτότητα του νομικού λόγου, το ίδιο ισχύει και στην περίπτωση, κατά την οποία η κατασχεθείσα χρηματική απαίτηση αποτελεί προϊόν ρευστοποιήσεως του ενεργητικού της επιχειρήσεως στα πλαίσια της ειδικής εκκαθάρισεως και ο σχετικός πίνακας κατατάξεως δανειστών έχει καταστεί τελεσίδικος.

β. Κατά την μειοψηφήσασα γνώμη, απαρτισθείσα από τις ψήφους των Νομικών Συμβούλων Κωνσταντίνου Κατσούλα, Δημητρίου Μακαρονίδη, Αλεξάνδρου Ροΐλου, Κυριακής Παρασκευοπούλου και Χριστίνας Διβάνη (ψήφοι 5) :

Το κατασχετήριο του άρθρου 30 του ΚΕΔΕ αποτελεί απλή διαδικαστική πράξη της αναγκαστικής εκτελέσεως, (σχετ. Α.Π.10/1995 Ελλ. Δνη 1996, 105, Α.Π. 1182/2009 Χρον. Ιδ. Δικ. 2010, 558, Α.Π. 161/2011 Επ.Πολ.Δικ. 2011, 520). Εξ άλλου, οι διαδικαστικές πράξεις της αναγκαστικής εκτελέσεως (π.χ. κατασχετήριο, έκθεση αναγκαστικού πλειστηριασμού, πίνακας κατατάξεως δανειστών κ.λπ.) ως ανήκουσες στην ύλη του δικονομικού δικαίου – και εν αντιθέσει με τα ισχύοντα στον χώρο του αστικού δικαίου, όπου οι ακυρότητες επέρχονται αυτοδικαίως (βλεπ. άρθρα 174 έως 180 Α.Κ.) - δεν είναι αυτοδικαίως άκυρες και όταν ακόμη είναι ελαττωματικές (άκυρες κ.λπ.), με αποτέλεσμα να παράγουν έννομα αποτελέσματα

μέχρι την τελεσίδικη ακύρωσή τους, η οποία επιτυγχάνεται : α) δι' ασκήσεως ανακοπών κατ' αυτών εντός των προθεσμιών των άρθρων 933, 934 Κ.Πολ.Δ. ή 75 του ΚΕΔΕ ή 220 Κ.Διοικ.Δικ., β) δι' απαγγελίας της ακυρότητας δια τελεσιδικού δικαστικής αποφάσεως, η άπρακτη πάροδος δε των προβλεπομένων προθεσμιών θεραπεύει τις ακυρότητες των διαδικαστικών πράξεων, οι οποίες καθίστανται απρόσβλητες (Α.Π. 1552/2009 Ελλ.Δνη 2012, 420, Α.Π. 1113/1983 Δίκη 15,758, Α.Π. 893/1983 Ελλ.Δνη 25, 118, Α.Π. 1300/1980 ΕΕΝ 48, 300, Α.Π. 478/1978 ΝοΒ 27, 215, Κεραμέως - Κονδύλη - Νίκα «Ερμηνεία Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας», σελ. 1872, Φαλτσή «Δίκαιο Αναγκαστικής Εκτελέσεως», Γενικό Μέρος, σελ. 492, 493).

Από τον συνδυασμό των άρθρων 30, 32 και 34 του ΚΕΔΕ, προκύπτει ότι το Δημόσιο για την ικανοποίηση των απαιτήσεων αυτού κατά οφειλέτη του, δύναται να κατάσχει εις χείρας τρίτου το ποσό, το οποίο αυτός οφείλει στον οφειλέτη του Δημοσίου, από της επιδόσεως δε του κατασχετηρίου στον τρίτο επέρχεται αναγκαστική εκχώρηση της κατασχεθείσης απαιτήσεως στο Δημόσιο. Στην περίπτωση αυτή, εάν ο τρίτος ισχυρίζεται ότι δεν οφείλει ή αρνείται να καταβάλει την κατασχεθείσα χρηματική απαίτηση στο Δημόσιο για οποιονδήποτε νόμιμο λόγο, έχει υποχρέωση να προβεί αρμοδίως σε αρνητική δήλωση εντός οκτώ ημερών από την επίδοση του κατασχετηρίου. Κατά της αρνητικής αυτής δηλώσεως το Δημόσιο έχει δικαίωμα να ασκήσει ανακοπή εντός μηνός από της κοινοποιήσεως της δηλώσεως ή της περιελεύσεως της εκθέσεως για την ενώπιον του Ειρηνοδικείου υποβληθείσα δήλωση.

Αντιθέτως, επί υποβολής θετικής δηλώσεως του τρίτου – η οποία, ως εξώδικη διαδικαστική πράξη, δεν υπόκειται σε ανάκληση – ο τρίτος θεωρείται οφειλέτης του Δημοσίου και επομένως η καταφατική δήλωση του τρίτου αποτελεί νόμιμη αιτία δημιουργίας της κατ' αυτού αξιώσεως του Δημοσίου, η οποία αποκλείει την εφαρμογή των περί αδικαιολογήτου πλουτισμού διατάξεων των άρθρων 904 επ. Α.Κ. (Α.Π. 161/2011 Επ.Πολ.Δικ. 2011, 520, πρβλ. Α.Π. 934/1988 Ε.Ε.Ν. 1989, 498, Α.Π. 15/1993 Ε.Ε.Ν. 1994, 33, Α.Π. 93/1996 Ελλ.Δνη 1997, 553, υπ' αριθμ. πρωτ. 151333/15-11-2012 εισήγηση και το επ' αυτής εκδοθέν υπ' αριθμ. 5459/2012 πρακτικό τηρητέας πορείας Ν.Σ.Κ.).

Επομένως, με βάση τα ανωτέρω – κατά την γνώμη αυτή – σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2 παρ. 2, 30 παρ. 1-3, 32 παρ. 1 και 33 του ΚΕΔΕ, η συγκρότηση του νομίμου τίτλου έναντι του τρίτου, εις χείρας του οποίου επεβλήθη κατάσχεση εκ μέρους του Δημοσίου (με αποτέλεσμα να δημιουργείται πρόσθετη ενοχή του λόγω της επισυμβάσης εκχωρήσεως της απαιτήσεως) γίνεται με τον αρχικό τίτλο κατά του οφειλέτη, το κατασχετήριο, το αποδεικτικό κοινοποιήσεως του προς τον τρίτο και, αναλόγως της περιπτώσεως, από την βεβαίωση μη υποβολής δηλώσεως από αυτόν ή από αντίγραφο της υποβληθείσας θετικής ή της εκπροθέσμου ή μη νομοτύπου, αρνητικής δηλώσεως (γνωμ. ΝΣΚ 858/1992, ΔΕΦΑΘ. 4717/2000, ΕΔΚΑ 2001, 698). Εξ άλλου, η μη προσβολή διαδικαστικής πράξεως της εκτελεστικής διαδικασίας, έστω και για τον ουσιαστικό λόγο (εκ των άρθρων 46 και 46^α του Ν. 1892/1990 σε συνδυασμό με το άρθρο 175 ΑΚ) της ελλείψεως εξουσίας προς διάθεση, καθιστά αυτήν και τις μεταγενέστερες αυτής, τυπικά έγκυρες και απρόσβλητες με ανακοπή, έστω και αν δεν μπορεί να επέλθει το κατά το ουσιαστικό δίκαιο μεταβιβαστικό αποτέλεσμα (ΑΠ 1642/2002 Ελλ.Δνη 2003, 739, Εφ.Λαρ. 468/2006 Αρμεν. 2007, 214). Επομένως οι ανωτέρω διαδικαστικές πράξεις δεν μπορούν να θεωρηθούν, άνευ ετέρου, ως μη δυνάμενες να αποτελέσουν τα κατά νόμο στοιχεία νομίμου τίτλου. Τέλος, η ταμειακή βεβαίωση, συνιστά πράξη με την οποία η απαίτηση που ενσωματώνεται στον νόμιμο τίτλο εμφανίζεται ως δημόσιο έσοδο και αποτελεί νομική προϋπόθεση για την περαιτέρω διαδικασία εισπράξεως ή διοικητικής εκτελέσεως, χωρίς από μόνη της να διαμορφώνει πραγματική κατάσταση, της οποίας η ανατροπή είναι ανέφικτη ή εξαιρετικά δυσχερής (Απ. Γέροντας-Αθ. Ψάλτης, «Ερμηνεία ΚΕΔΕ», έκδ. Β' σελ. 52,53, Ολ. ΣΤΕ 4020/2007, ΣΤΕ 980/2006, γνωμ. Ολ. ΝΣΚ 282/2013).

Περαιτέρω, δεν τίθεται ζήτημα εξετάσεως λόγου ακυρότητας από την Διοίκηση, αυτεπαγγέλτως και μάλιστα, εις τρόπον ώστε το Δημόσιο να παραιτείται από την εκχωρηθείσα σε αυτό απαίτηση, δεδομένου ότι ήδη έχει συγκροτηθεί, κατά τα ανωτέρω, νόμιμος τίτλος. Και τούτο, είτε πρόκειται περί τυπικής –διαδικαστικής, είτε περί ουσιαστικής ακυρότητας, που μπορεί να απαντάται σε εξώδικη διαδικαστική πράξη της διοικητικής εκτελέσεως, όπως οι προαναφερόμενες και αυτές του ιστορικού του ερωτήματος, δεδομένου ότι, σε αμφότερες τις περιπτώσεις, η

ακυρότητα καλύπτεται από την νομότυπη και μη επιδεχόμενη ανακλήσεως θετική δήλωση του τρίτου, με την οποία ολοκληρώνεται η συγκρότηση του νομίμου τίτλου.

Κατά συνέπεια - κατά τη γνώμη της μειοψηφίας - εν προκειμένω, συντρέχει νόμιμη περίπτωση ταμειακής βεβαιώσεως της εκχωρηθείσης απαιτήσεως, είναι δε διάφορο το ζήτημα (το οποίο κείται και εκτός του αντικειμένου του ερωτήματος) περί της μελλοντικής πορείας της υποθέσεως, όσον αφορά την τυχόν άσκηση ανακοπής και την περαιτέρω τύχη της εκτελέσεως.

IV. Κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω, επί του τεθέντος ερωτήματος το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Α' Τμήμα) γνωμοδοτεί - κατά πλειοψηφία - ότι : **1)** το Δημόσιο οφείλει να προβεί σε άρση των επιβληθεισών κατασχέσεων εις χείρας της τραπεζικής εταιρείας υπό την επωνυμία «ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε.», ως τρίτης, εις βάρος των οφειλετριών εταιρειών : α) «ΑΦΟΙ ΜΙΜΙΚΟΥ - ΚΟΤΟΠΟΥΛΑ - ΧΟΙΡΙΝΑ - ΑΓΡΟΤΙΚΑ Α.Ε.», β) «Α.Β.Ν.Ε Ο ΔΑΡΙΓΚ ΚΑΙ ΣΙΑ» και γ) «ΞΙΦΙΑΣ ΙΧΘΥΗΡΑ ΚΑΒΑΛΑΣ Α.Ε.» και **2)** Το ίδιο ισχύει και στην περίπτωση, κατά την οποία η κατασχεθείσα χρηματική απαίτηση αποτελεί προϊόν ρευστοποίησης του ενεργητικού της επιχειρήσεως στα πλαίσια της ειδικής εκκαθαρίσεως και ο σχετικός πίνακας κατατάξεως δανειστών έχει καταστεί τελεσίδικος.

ΕΘΕΩΡΗΘΗ

Αθήνα, 15-1-2014

Ο Πρόεδρος του Τμήματος

Μιχαήλ Απέσσος

Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Ο εισηγητής

Ευθύμιος Τσάκας

Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.